

Noty o Autorach

Michał Daszkiewicz – doktor w zakresie językoznawstwa stosowanego, adiunkt w Zakładzie Badań nad Dzieciństwem i Szkołą w Instytucie Pedagogiki Uniwersytetu Gdańskiego. Zainteresowania naukowe dotyczą edukacyjnej roli języka, osobistego doświadczania języka, wypowiedzi ukierunkowanych realizowanych w ramach ERL Association oraz ERL network. Inicjator i współautor (z R. Wenzelem i M. Kusiak-Pisowacką) monografii *Educational Role of Language i Educational Role of Language Skills* (2018). E-mail: pedmd@univ.gda.pl

Manuela Ferreira – profesor, Education Sciences Department, Faculty of Psychology and Education Sciences of the University of Porto, Portugal. Badania i zainteresowania: socjologia dzieciństwa, kultura dzieci i młodzieży, gender, edukacja interkulturowa, wczesna edukacja dzieci, jakościowe badania nad dzieciństwem. E-mail: manuela@fpce.up.pt

Ewa Filipiak – profesor zw. dr hab, pracownik Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, kierownik Katedry Dydaktyki i Studiów nad Kulturą Edukacji. Zainteresowania naukowe: edukacja jako czynnik rozwoju jednostki, w szczególności rozwijanie zdolności uczenia się oraz dydaktycznych aplikacji socjokulturowych koncepcji L.S.Wygotskiego i Jerome’a Brunera. Autorka i współautorka licznych publikacji, m.in. *Nauczanie rozwijające we wczesnej edukacji według Lwa S. Wygotskiego. Od teorii do zmiany w praktyce* (2015); *Model nauczania rozwijającego we wczesnej edukacji według Lwa S. Wygotskiego. Gotowość studentów i nauczycieli. Możliwości aplikacji. Raport tematyczny z realizacji projektu Akademickie Centrum Kreatywności* (2015); cyklu wydawniczego Z Wygotskim i Brunerem w tle: *Rozwijanie zdolności uczenia* (2008, 2009, 2011, 2012); *Konteksty rozwoju aktywności językowej dzieci w wieku wczesnoszkolnym* (2002). Pomysłodawca i realizator projektów badawczych zorientowanych na podnoszenie jakości edukacji. E-mail: ewafil@ukw.edu.pl

Maria Groenwald – doktor hab., prof. UG, pracownik Zakładu Badań nad Dzieciństwem i Szkołą Instytutu Pedagogiki Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Gdańskiego. Autorka książki *Etyczne aspekty egzaminów szkolnych* (2012). Jej zainteresowania badawcze koncentrują się wokół zagadnień z zakresu etycznych aspektów edukacji, pedagogiki szkolnej, diagnostyki edukacyjnej. E-mail: maria.groenwald@ug.edu.pl

Agnieszka Gromkowska-Melosik – profesor zw. dr hab., Wydział Studiów Edukacyjnych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, kierownik Zakładu Edukacji Wielokulturowej i Badań nad Nierównościami Społecznymi, Przewodnicząca Rady Naukowej Instytutu Badań Edukacyjnych

w Warszawie, członek Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN. Zainteresowania naukowe: socjalizacyjna i selekcyjna funkcja edukacji, rola kultury popularnej w kształtowaniu tożsamości oraz społeczno-kulturowe konstrukcje kobiecości i męskości. Autorka siedmiu monografii: *Testy edukacyjne. Dynamika selekcji i socjalizacji* (2017); *Elitarne szkolnictwo średnie. Między reprodukcją społeczno-kulturową a ruchliwością konkurencyjną* (2015); *Kobieta epoki wiktoriańskiej. Tożsamość. Ciało. Medykalizacja* (2013); *Edukacja i (nie)równość społeczna kobiet. Studium dynamiki dostępu* (2011); *Ściagi, plagiaty, fałszywe dyplomy. Studium z socjopatologii edukacji* (2007); *Kobiecość w kulturze globalnej. Rekonstrukcje i reprezentacje* (2002); *Problemy nierówności społecznej w teorii i praktyce edukacyjnej* (współaut. T. Gmerek) (2008). E-mail: amelka@amu.edu.pl

Anna Józefowicz – doktor, adiunkt w Zakładzie Edukacji Przedszkolnej i Wczesnoszkolnej na Wydziale Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu w Białymstoku. Zainteresowania naukowe: społeczne role kobiet na przestrzeni dziejów, literatura dziecięca i młodzieżowa oraz jej funkcje terapeutyczne, literacka edukacja dziecka oraz edukacyjny charakter opowieści regionalnych. Autorka monografii: *Rola społeczna matki w rodzinie wiejskiej w Drugiej Rzeczypospolitej* (2011) oraz współautorka monografii: *Sztuka i jej miejsce w edukacji międzykulturowej. Idee, koncepcje, rozwiązania metodyczne* (2015). E-mail: annaola2002@wp.pl

Natalia Borisovna Karabushchenko – profesor psychologii, Kierownik Katedry Psychologii i Pedagogiki RUDN – Rosyjskiego Uniwersytetu Przyjaźni Narodów w Moskwie (Peoples' Friendship University of Russia). Zainteresowania naukowe: psychologia elit, tworzenie środowiska profesjonalnych elit na uniwersytecie, świadomość elit, elitarna kultura i kompetencje, a także: zagadnienia adaptacji studentów zagranicznych w społeczno-kulturalnej przestrzeni uniwersytetu. Autorka ponad 200 publikacji, w tym 8 monografii: *Psichologicheskie teorii elit* (2006); *Psikhologija elit (teoreticheskiye osnovaniya)* (2012); *Psikhologija professionalnykh elit* (2014); *Psikhologija professionalnykh elit v vuze* (2016). E-mail: karabushchenko_nb@pfur.ru

Laura Kerslake – doktorantka na Uniwersytecie Cambridge, wykwalifikowany nauczyciel. Zainteresowania badawcze: dialog szkolny, filozofowanie z dziećmi, dydaktyka, nauczanie języka. Autorka monografii: *Theory of Teaching Thinking: International Perspectives* (2018, Routledge). E-mail: lsk30@cam.ac.uk

Michał Klichowski – doktor hab., adiunkt na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Interesuje się wpływem rozwoju techniki na poznawcze funkcjonowanie człowieka. Swoje badania realizuje przy wsparciu licznych krajowych (np. NCN, NCBiR, MNiSW) i zagranicznych grantów (np. COST, EEA, Norway Grants). Jest autorem czterech monografii, w tym: *Learning in CyberParks. A theoretical and empirical study* (2017) oraz *Narodziny cyborgizacji. Nowa eugenika, transhumanizm i zmierzch edukacji* (2014), i współredaktorem pięciu prac zbiorowych. Opublikował blisko 100 tekstów naukowych, w tym kilka artykułów w czasopiśmie z tzw. listy filadelfijskiej, np. w „Neuropsychologia” (IF: 2.888) oraz w „European Journal of Medical Genetics” (IF: 2.004). Otrzymał wiele prestiżowych nagród, w tym Nagrodę Naukową Polskiej Akademii Nauk. E-mail: klich@amu.edu.pl

Dorota Klus-Stańska – profesor dr hab., kierownik Zakładu Badań nad Dzieciństwem i Szkołą w Instytucie Pedagogiki na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Gdańskiego. Od 2011 r.

pełni funkcje zastępcy przewodniczącego Komitetu Nauk Pedagogicznych przy Polskiej Akademii Nauk. Zainteresowania badawcze dotyczą przede wszystkim warunków tworzenia wiedzy w szkole. Od wielu lat identyfikuje bariery, wytwarzane przez program i metody nauczania, poszukując sposobów ich przełamania i zmiany modelu kształcenia. Przez osiem lat prowadziła eksperymentalną Autorską Szkołę Podstawową Żak w Olsztynie, w której zastosowano opracowany przez nią program i metodykę pracy z uczniami. Badania i analizy prowadzi w perspektywie konstruktywizmu. Ważne publikacje: *Konstruowanie wiedzy w szkole* (2000, 2002); *Sensy i bezsensy edukacji wczesnoszkolnej* (współaut. M. Nowicka 2005, 2014); *Dydaktyka wobec chaosu pojęć i zdarzeń* (2010); *Paradygmaty dydaktyki. Myśleć teorii o praktyce* (2018). E-mail: klus.stanska@gmail.com

Natalia Korczalowa – doktorantka w Instytucie Psychologii Białoruskiego Państwowego Uniwersytetu Pedagogicznego im. M. Tanka, kierownik Laboratorium Procesów Poznawczych. Zainteresowania badawcze: psychologia szkoły wyższej, profesjonalne wykształcenie psychologiczno-pedagogiczne, problemy tożsamości i jej transformacje edukacyjne, psychologiczne podstawy innowacyjnych technologii kształcenia; komunikacja w procesie edukacyjnym. Wybrane publikacje: *Vizualnaya mediacya obrazovatelnykh sobytiy. Mikroetnograficheskiye aspekty*, (współaut. 2017), *Resymbolization of A.S. Makarenko's experience in modern pedagogical discourse* (współaut.), „American Journal of Educational Research”, 2018 r., vol. 6, nr 7, p. 977–983. E-mail: ndk2000@mail.ru

Agnieszka Kruszwicka – mgr inż. architekt, pedagog. Przygotowuje rozprawę doktorską w Zakładzie Edukacji Elementarnej i Terapii Pedagogicznej Wydziału Studiów Edukacyjnych Uniwersytetu im Adama Mickiewicza w Poznaniu. Zainteresowania naukowe: edukacja urbanistyczna i uczenie się w mieście. Autorka kilku publikacji naukowych i projektów architektonicznych. E-mail: a.kruszwicka@gmail.com

Iryna Manokha – profesor, psycholog, dyrektor East European Institute of Psychology (Ukraine-France) w Kijowie (Ukraina). Zainteresowania badawcze: psychologia edukacji, psychologia ogólna, metodologia badań psychologicznych, historia psychologii, psychologia osobowości i potencjału ludzkiego. Wybrane publikacje: *Psykhohohiya potayemnoho* (2001, II wyd. 2017), *Psykhohohiya potentsialu individual'noho buttya lyudyny: ontolohichno oriyentovanyy pidkhid* (2003). E-mail: manokha@ukr.net

Darya Alexandrovna Mikhailova – doktorantka RUDN – Rosyjskiego Uniwersytetu Przyjaźni Narodów w Moskwie (Peoples' Friendship University of Russia). Przewodnicząca Zrzeszenia Studentów „Psychologia praktyczna” w Katedrze Psychologii i Pedagogiki Wydziału Filologicznego. Zainteresowań naukowe: psychologia osobowości studenta w przestrzeni informacyjnej i komputerowej. Jest laureatką konkursów na prace badawcze studentów. E-mail: mihaylovadar@mail.ru

Agnieszka Nowak-Lojewska – doktor hab., prof. UG, pracownik Zakładu Badań nad Dzieciństwem i Szkołą w Instytucie Pedagogiki WNS Uniwersytetu Gdańskiego. Badania i zainteresowania badawcze: pedagogika wczesnoszkolna, teorie wiedzy szkolnej, tematyka społeczna w edukacji dzieci, wiedza potoczna dzieci, badania jakościowe nad dzieckiem i dzieciństwem. Wybrane publikacje: *Od szkolnego przekazu do konstruowania znaczeń. Wiedza społeczna młodszych uczniów z perspektywy nauczyciela* (2011); *Przedszkole – edukacyjny sukces dziecka czy zmarnowane szanse?* (współred. A. Olczak 2015). E-mail: a.lojewska@ug.edu.pl

Marzenna Nowicka – doktor hab., prof. Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, Wydział Nauk Społecznych, Katedra Wczesnej Edukacji. Zainteresowania badawcze: przygotowanie do zawodu nauczyciela wczesnej edukacji, uwarunkowania socjalizacji szkolnej, dziecko jako uczestnik i kreator świata społecznego, rola mediów w edukacji wczesnoszkolnej. Autorka artykułów i książek, m.in. *Socjalizacja na lekcjach w klasach początkowych. Praktyki – przestrzenie – konceptualizacje* (2010), *Sensy i bezsensy edukacji wczesnoszkolnej* (współaut. D. Klus-Stańska, wyd. III, 2013). E-mail: marzenna.nowicka@uwm.edu.pl

Leah O'Toole – doktor psychologii, Froebel Department of Primary and Early Childhood Education Maynooth University, Irlandia. Zainteresowania naukowe: holistyczne, relacyjne i inkluzywne podejście do edukacji; udział rodziców w procesie kształcenia dzieci; wspieranie pozytywnych zachowań dzieci; metody pracy nauczyciela; bioekologiczna teoria (model Bronfenbrennera). Wybrane publikacje: *Introducing Bronfenbrenner: A Guide for Practitioners and Students in Early Years Education* (współaut. N.L. Hayes & A. Halpenny; 2017); *Parental Involvement, Engagement and Partnership in Children's Education during the Primary School Years* (współaut. 2018). E-mail: leah.otoole@mie.ie

Aleksander Polonnikow – PhD, prof. Białoruskiego Państwowego Uniwersytetu Pedagogicznego im. M. Tanka, pracownik Instytutu Psychologii, Wydział Psychologii Edukacji. Zainteresowania badawcze: psychologia szkoły wyższej, semiotyka edukacji, problemy tożsamości i jej transformacje edukacyjne, komunikacja w procesie edukacyjnym, pedagogika krytyczna. Wybrane publikacje: *Vizualnaya mediacya obrazovatelnykh sobytiy. Mikroetnograficheskiye aspekty* (współaut. 2017); *Resymbolization of A.S. Makarenko's experience in modern pedagogical discourse* (współaut.), „American Journal of Educational Research”, 2018 r., vol. 6, nr 7, s. 977–983. E-mail: alexpolonnikov@gmail.com

Claire Regan – doktor, psycholog kliniczny, Accredited Cognitive Analytic Therapist and Supervisor, konsultant w Marino Institute of Education, Dublin, Irlandia. Zainteresowania naukowe: psychologia kliniczna, kognitywne metody terapii; zdrowie psychiczne dorosłych, wczesna interwencja w pracy z dzieckiem. E-mail: claire.regan@mie.ie

Wojciech Siegień – doktor, adiunkt w Zakładzie Badań nad Dzieciństwem i Szkołą w Instytucie Pedagogiki Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Gdańskiego. Zainteresowania naukowe: militaryzacja przestrzeni edukacyjnej na obszarach ogarniętych konfliktem zbrojnym; polityki i ideologie edukacyjne w krajach postkomunistycznych. Autor monografii: *Topografie dyskursów płci: krytyczne studium nad tożsamością rodzajową polskiej młodzieży* (2013). E-mail: w.sehen@gmail.com

Nina Lvovna Sungurova – doktor nauk psychologicznych, prof. nadzwyczajny, pracownik naukowy Wydziału Psychologii i Pedagogiki Rosyjskiego Uniwersytetu Przyjaźni Narodów w Moskwie (Peoples' Friendship University of Russia). Zainteresowania naukowe: psychologia osobowości w przestrzeni informacyjnej, psychologia kształcenia, matematyczne metody przetwarzania i analizy danych ilościowych, komputerowa analiza danych ilościowych, badanie cech osobowych studentów w zakresie elektronicznej komunikacji edukacyjnej. Autorka ponad 110 prac naukowych, w tym 4 monografii: *Psikhologicheskoye znaniye i informacionnyye tehnologii* (2006), *Individualno-lichnostnyye osobennosti studentov v informacionno-psikhologicheskom prostranstve* (2014), *Lichnostnyye determinanty vzaimodejstviya studencheskoj molodezhi s informacionno-kompyuternymi tehnologiyami* (2017), *Lichnostnyye*

---

osobennosti studentov s raznymi strategiyami virtualnogo vzaimodejstviya (2018). Uzyskała dyplom Ministerstwa Edukacji i Nauki Federacji Rosyjskiej za osiągnięcia w pracy naukowej i pedagogicznej oraz za prace badawcze. E-mail: sungurovanl@mail.ru

Grażyna Szyling – doktor, adiunkt w Zakładzie Badań nad Dzieciństwem i Szkołą w Instytucie Pedagogiki Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Gdańskiego. Zainteresowania badawcze: dydaktyka i diagnostyka edukacyjna, a zwłaszcza ocenianie szkolne, wpisane w konteksty dydaktyczne, ideologiczne i społeczne, badania nad hybrydycznością oceny szkolnej i kierunkami zmian w dydaktyce szkoły wyższej. Autorka książki: *Nauczycielskie praktyki oceniania poza standardami* (2011, wyd. II 2017). E-mail: pedgs@ug.edu.pl